

УДК 343.33(477)

СМІТІЄНКО Зінаїда,

к. ю. н., професор кафедри загальноправових дисциплін КНТЕУ

КОБИЛИНСЬКА Ірина,

аспірант кафедри міжнародного публічного права КНТЕУ

ЗАТРИМАННЯ ПІДОЗРЮВАНОВОГО В ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВАХ УКРАЇНИ

Висвітлено особливості затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, у порядку, передбаченому главою 41 Кримінального процесуального кодексу України; визначено підстави, строки, уповноважені законом на затримання суб'єктів, і процесуальний порядок проведення такої процесуальної дії; з'ясовано зміст надання правової допомоги особі, затриманій главою дипломатичного представництва чи консульської установи України за межами нашої держави; розглянуто проблемні питання правової регламентації здійснення законного затримання у приміщенні дипломатичних представництв, консульських установ України.

Ключові слова: затримання особи, види затримання, законність затримання, підстави затримання, строки затримання, уповноважені на затримання службові особи.

Смитиенко З., Кобылинская И. Задержание подозреваемого в дипломатических представительствах Украины. Освещены особенности задержания лица, подозреваемого в совершении уголовного правонарушения, в порядке, предусмотренном главой 41 Уголовного процессуального кодекса Украины; определены основания, сроки, уполномоченные законом на задержание субъектов, и процессуальный порядок проведения такого процессуального действия; выяснено содержание предоставления правовой помощи лицу, задержанному главой дипломатического представительства или консульского учреждения Украины за пределами нашего государства; рассмотрены проблемные вопросы правовой регламентации осуществления законного задержания в помещениях дипломатических представительств, консульских учреждений Украины.

Ключевые слова: задержание лица, виды задержания, законность задержания, основания задержания, дипломатическое представительство, консульское учреждение.

Постановка проблеми. Затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, на території дипломатичних представництв, консульських установ України відповідно до глави 41 КПК України (далі – КПК України) – це украй складна й малодосліджена вченими і практиками процесуальна діяльність, яку регулюють норми кількох галузей права: кримінального процесуального, кримінального та міжнародного.

Специфіка затримання особи, яка скоїла кримінальне правопорушення, обумовлена територією його здійснення й певними традиціями, що склалися у сфері міжнародних відносин; існування широкого кола суперечливих та проблемних питань законодавчого регулювання здійснення законного затримання такої особи на території дипломатичних представництв і консульських установ України, брак комплексного фундаментального дослідження у цій сфері зумовили актуальність теми.

Процесуальний порядок затримання підозрюваної у скоєнні злочину особи в приміщенні дипломатичного представництва чи консульської установи України регулюють Конституція України [1], КПК України [2], а також міжнародні документи: Віденська конвенція про дипломатичні відносини 1961 р. [3], Віденська конвенція про консульські відносини 1963 р. [4], Конвенція про попередження і покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів 1973 р. [5] та інші міжнародні документи. При застосуванні цього запобіжного заходу потрібно обов'язково дотримувати певні норми міжнародного права, які відповідно до статті 9 Конституції України [1] і статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України» [6] мають пріоритет перед нормами національного законодавства.

Мета статті – виявлення недоліків правової регламентації здійснення законного затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, на території дипломатичних представництв і консульських установ України; з'ясування розбіжностей нормативно-правової термінології, що застосована у главі 41 КПК України та в чинних міжнародних актах; розроблення рекомендацій до їх усунення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нові процесуальні норми глави 41 КПК України про затримання особи, яка скоїла кримінальне правопорушення на території дипломатичного представництва або консульської установи України, потребують їх наукової розробки, позаяк здебільшого попередні праці вітчизняних і закордонних вчених (Ф. Агаєва, П. Андрушка, П. Бірюкова, Ю. Бауліна, С. Волкотруба, М. Плисюка тощо) ґрунтувалися на нині не чинному (старому) кримінально-процесуальному законодавстві. Попри те, що свою позицію щодо нового КПК України висловили чимало науковців, на сьогодні немає системних, ґрунтовних публікацій з досліджуваної проблематики у фахових виданнях. Окремі аспекти цієї теми досліджували в працях такі учені: Ю. Іванов [7], В. Тацій, Є. Блажівський [8], Ю. Грошевий, С. Гриненко, С. Фомін [9], В. Галаган, О. Калачова [10].

Проведений аналіз наукових праць дає змогу констатувати, що у низці випадків науковці вказують на проблеми правового регулювання здійснення затримання особи підозрюваного, на внутрішні суперечності змісту норм чинного КПК або невідповідність норм КПК України міжнародному законодавству, на брак усталеної практики правового регулювання цієї групи відносин тощо.

Стаття є однією зі спроб комплексного дослідження правової регламентації здійснення затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, на території дипломатичних представництв, консульських установ України.

Матеріали та методи. Під час роботи використано різні методи наукового пізнання: системно-структурний, порівняльно-правовий, логіко-юридичний, логіко-семантичний, метод узагальнення тощо. Головним із них є загальний діалектичний метод пізнання явищ об'єктивної реальності. Для вивчення і поглиблення понятійного апарату дослідження використано логіко-семантичний метод. Формально-юридичний метод застосовано при дослідженні нормативно-правових актів, що регулюють питання затримання підозрюваного у дипломатичному представництві, консульській установі України, порівняльно-правовий – для порівняння правових понять, термінів вітчизняного та міжнародного законодавства, узагальнення – метод, який використано для вираження головних результатів роботи.

Результати дослідження. Відповідно до частини другої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України затримання особи у кримінальному провадженні – це тимчасовий запобіжний захід, який застосовують з підстав і в порядку, визначеному в главі 18 КПК України [2].

КПК України передбачає такі види затримання:

- затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу (у порядку ст. 190–191 КПК);
- законне затримання (у порядку ст. 207 КПК);
- затримання уповноваженою службовою особою (у порядку ст. 208 КПК);
- затримання з метою екстрадиції (у порядку ст. 582 КПК) [9, с. 324].

Суб'єктами, які здійснюють законне затримання особи на території дипломатичного представництва чи консульської установи України відповідно до глави 41 КПК, є керівник дипломатичного представництва чи консульської установи України або інша службова особа, уповноважена на вчинення процесуальних дій, якщо він є потерпілим унаслідок вчинення відповідного кримінального правопорушення [2]. Саме керівники зазначених установ є службовими особами, уповноваженими належно відреагувати на факти вчинення кримінальних правопорушень з метою захисту особи, суспільства, держави та виконання інших завдань кримінального провадження, визначених у частині першій статті 2 КПК [10, с. 3]. Як бачимо, у згаданій главі закріплено поняття «керівник дипломатичного представництва чи консульської установи», яке потребує свого уточнення, як і термін «службова особа».

У кримінально-процесуальному законі надано перелік посадових осіб органів влади й управління, наділених правом провадити процесуальну діяльність через крайню потребу, коли слідчим і прокуророві реагувати на факт злочину немає змоги з об'єктивних причин. Відповідно до статті 519 КПК такими службовими особами є керівники диплома-

тичних представництв та консульських установ України, однак у жодному міжнародному документі, які є джерелами дипломатичного та консульського права, як і в КПК України, немає визначення термінів «керівник дипломатичного представництва України» чи «керівник консульської установи України». Натомість у Віденській конвенції 1961 р. вживають термін «глава представництва», а не «керівник». Зокрема, стаття 1 цієї Конвенції закріпила, що главою представництва є особа, на яку акредитуючою державою покладено обов'язок діяти в такому статусі [3]. Стаття 14 Конвенції визначила три класи глав представництв, а саме: клас послів та нунціїв, акредитованих при главах держав, та інших глав представництв еквівалентного рангу; клас посланників та інтернунціїв, акредитованих при главах держав; клас повірених у справах, акредитованих при міністерствах закордонних справ [3]. Відповідно до Положення про дипломатичне представництво України за кордоном главами дипломатичних представництв є послы, посланники та повірені у справах України, яких призначають залежно від класу Президент України або Міністерство закордонних справ України (далі – МЗС України) [11]. Якщо пост глави представництва вакантний або якщо глава представництва не може виконувати своїх функцій, згідно зі статтею 19 Віденської конвенції 1961 р. тимчасово виконувачем обов'язків глави представництва є тимчасовий повірений у справах [3].

У Віденській конвенції про консульські відносини від 24 квітня 1963 р. особа, котра керує консульською установою, також іменується не «керівник», а «глава» [4]. Стаття 2 Консульського статуту України передбачає термін «консульська посадова особа», під якою потрібно розуміти будь-яку особу, включаючи главу консульської установи, якій доручено виконання консульських функцій (генерального консула, консула, віце-консула, консульського агента і секретаря консульської установи), а також особу, прикомандировану до консульської установи для підготовки до служби в консульських установах (стажиста) [12].

Такі розбіжності нормативно-правової термінології мають бути усунені шляхом внесення змін до статей 519, 520 КПК України, де потрібно передбачити, що службовими особами, уповноваженими на вчинення процесуальних дій, є глава дипломатичного представництва чи консульської установи України.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 520 КПК зазначені службові особи уповноважені на здійснення законного затримання особи, яка скоїла злочин, за наявності відповідних підстав. Підставою для застосування главою дипломатичного представництва чи консульської установи України (уповноваженою особою) тимчасового запобіжного заходу у вигляді затримання є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення, а також наявність ризиків, які дають достатні підстави вважати, що така особа може:

- вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжувати кримінальне правопорушення, у якому вона підозрюється;

- переховуватися;
- знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення;
- незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного в цьому ж кримінальному провадженні;
- перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином [2].

У статтях 520 та 522 КПК використовують термін «законне затримання особи». Чи можна затримання, яке здійснюють керівники (глави) дипломатичних представництв чи консульських установ або інші службові особи, уповноважені на вчинення процесуальних дій, відповідно до частини другої статті 519 КПК називати законним? Адже ці особи не є уповноваженими службовими особами у сенсі статті 208 КПК України, в якій йдеться про затримання уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді. Відповідно до кримінального процесуального законодавства України під уповноваженою службовою особою потрібно розуміти працівника органів внутрішніх справ, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органів Державної пенітенціарної служби України, органів Державної прикордонної служби України, органів Державної митної служби та інших правоохоронних органів, які мають право здійснити затримання особи [8, с. 516].

Очевидно, що під законним затриманням особи у статтях 520 та 522 КПК України потрібно розуміти затримання без ухвали слідчого судді згідно зі статтею 207 КПК особою, яка не є уповноваженою службовою особою. У цьому випадку дещо дивним є визначення законного затримання особи як певної виняткової особливості у главі 41 КПК для визначеної категорії осіб, адже таке затримання буде законним у разі його здійснення будь-якою особою з дотриманням вимог, передбачених статтею 207 КПК і статтею 38 КК України. Зокрема, частина друга статті 207 КПК називає загальні підстави законного затримання будь-якої особи без ухвали слідчого судді та суду:

- при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення;
- безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні. Законне затримання особи передбачено КК України як обставина, що виключає злочинність діяння. Згідно з частиною першою статті 38 КК не визнаються злочинними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка скоїла злочин, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи [13].

Згідно з частиною першою статті 522 КПК встановлено обов'язок надати затриманій особі доступ до одержання правової допомоги.

Відповідно до рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2009 р. № 23-рп/2009 положення частини першої статті 59 Конституції України «кожен має право на правову допомогу» треба розуміти як гарантовану державою можливість будь-якій особі незалежно від характеру її правовідносин з державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, юридичними та фізичними особами вільно, без неправомірних обмежень отримувати допомогу з юридичних питань в обсязі й формах, як вона того потребує [14]. Згідно з пунктом 3.2 цього рішення правова допомога є багатоаспектною, різною за змістом, обсягом та формами й може включати консультації, роз'яснення, складення позовів і звернень, довідок, заяв, скарг, здійснення представництва, зокрема, у судах та інших державних органах, захист від обвинувачення тощо [14]. Вибір форми та суб'єкта надання такої допомоги залежить від волі особи, яка бажає її отримати. Забезпечення доступу до одержання правової допомоги особі, затриманій главою дипломатичного представництва чи консульської установи України за межами нашої держави, може полягати у:

- роз'ясненні їй прав, передбачених статтями 20, 42 КПК;
- інформуванні про підстави затримання і права затриманого згідно з частиною четвертою статті 208 КПК;
- наданні можливості визначитися із захисником;
- забезпеченні участі обраного або призначеного захисника у кримінальному провадженні шляхом його інформування про факт затримання конкретної особи, місце її знаходження, час, місце проведення процесуальних та слідчих дій за наявності такої можливості;
- неперешкоджанні зустрічі затриманого із захисником;
- забезпеченні засобами зв'язку для спілкування із захисником;
- роз'ясненні порядку здійснення кримінального провадження в Україні й, на підставі КПК, за її межами тощо [2].

Відповідно до частини другої статті 522 КПК України глава дипломатичного представництва чи консульської установи України або інша службова особа, уповноважена на вчинення процесуальних дій, зобов'язана забезпечити доставлення затриманої особи до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб [2]. Але варто зважати, що за нормами дипломатичного права затримання на території дипломатичного представництва й подальше вивезення в Україну особи буде правомірним, очевидно, лише за умови, що така особа не є громадянином країни перебування, належить до відповідної категорії персоналу дипломатичного представництва і користується недоторканністю та імунітетом від юрисдикції країни перебування. Інакше таке процесуальне затримання особи та спробу її подальшого вивезення в Україну буде розцінено як порушення суверенітету і територіального верховенства держави перебування, втручання у її внутрішні справи, використання приміщень

представництва для цілей, несумісних з його офіційними функціями [7]. Так само вирішується питання щодо можливості затримання на території консульської установи України та подальшого вивезення особи в Україну. Проте слід зважати на те, що особиста недоторканність працівників консульської установи та їх імунітет від юрисдикції країни перебування суттєво обмежені порівняно з персоналом дипломатичного представництва, що може спричинити реалізацію державою перебування своєї юрисдикції щодо особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, й унеможливити її вивезення до України [7]. Такий недолік у чинній редакції глави 41 КПК України має бути усунений шляхом розмежування застосування запобіжних заходів стосовно персоналу консульської установи і персоналу дипломатичного представництва України.

Стаття 522 КПК встановлює строки законного затримання особи, які кардинально відрізняються від строків, що передбачені частиною третьою статті 207 КПК: керівник дипломатичного представництва чи консульської установи України має право затримати особу на необхідний строк, але не більше ніж на сорок вісім годин. Попри короткочасність затримання, за характером правообмежень – це один із найсуворіших запобіжних заходів, позаяк передбачає тримання особи в умовах ізоляції. Тому затримання в кожному випадку має бути законним, обґрунтованим, а також потрібним з урахуванням конкретних обставин, які стали підставою його застосування.

Система запобіжних заходів, визначена частиною першою статті 176 КПК, передбачає альтернативність вибору запобіжного заходу, що дає змогу в кожному конкретному випадку індивідуалізувати їх застосування, обрати найоптимальніший, здатний ефективно забезпечити досягнення мети його застосування при адекватному й пропорційному обмеженні прав і свобод людини. Глава 41 КПК не передбачає такої альтернативи, позаяк допускає застосування єдиного запобіжного заходу – затримання особи, що, на нашу думку, грубо порушує конституційне право кожної людини на свободу та особисту недоторканність. З огляду на тяжкість вчинених кримінальних правопорушень, цільове призначення запобіжного заходу, слід не обмежувати застосування запобіжних заходів правом затримання особи, а передбачити у відповідних умовах кримінального провадження можливість застосування інших, у тому числі неізоляційних запобіжних заходів. Імовірно, виправданим буде запровадження такого запобіжного заходу, як взяття особи, яку підозрюють у вчиненні кримінального правопорушення, під нагляд глави дипломатичного представництва або консульської установи України із заборону (або без такої) залишати приміщення дипломатичного представництва чи консульської установи України.

Відповідно до частини другої статті 522 КПК уповноважені службові особи зобов'язані забезпечити доставлення затриманої особи до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб, і повідомлення про факт законного

затримання слідчому органу досудового розслідування не пізніше 48 годин з моменту законного затримання [2]. Цей строк обчислюється з дотриманням вимог статті 115 КПК. Відповідно до статті 211 КПК строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати 72 годин від моменту затримання. Особа є затриманою відповідно до статті 209 КПК з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою [2]. Тому затриманий у порядку статей 207, 520 та 522 КПК, на наш погляд, набуває статусу підозрюваного з моменту його доставлення до уповноваженої службової особи підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб.

Натомість частина третя статті 207 КПК зазначає, що кожен, хто не є уповноваженою службовою особою (особою, якій законом надано право здійснювати затримання) і затримав відповідну особу, зобов'язаний негайно доставити її до уповноваженої службової особи або негайно повідомити уповноважену службову особу про затримання та місцезнаходження особи, яку підозрюють у вчиненні кримінального правопорушення [2]. Негайне повідомлення, на відміну від негайного доставлення такої особи, зазвичай є можливим, наприклад, за допомогою закодованої чи шифрованої депеші, радіопередавача, використання якого передбачено відповідно до статті 27 Віденської конвенції 1961 р. з дозволу держави перебування, тощо [3]. Водночас капітан судна України згідно з частиною першою статті 522 КПК має право затримати особу на строк, потрібний для її доставлення на територію України. Знаходження судна за межами території України, на думку законодавця, може стати об'єктивною перешкодою для дотримання цього строку [2]. Для капітана повітряного, морського та річкового судна, що перебуває за межами нашої держави, потрібен час для доставлення такої особи в Україну, крім того, таке судно курсує за відповідним графіком. У капітана судна, яке перебуває у далекому плаванні, немає іншої можливості, ніж доставити затриманого до України на судні. У такому разі строк її затримання без ухвали суду не має перевищувати 72 годин від моменту доставлення такої особи на територію України. Як бачимо, строк затримання залежить від того, наскільки максимально швидко можна передати затриманого уповноваженій службовій особі. У керівників дипломатичних представництв і консульських установ, як вважає законодавець, є змога зробити це швидко, скажімо, літаком. Однак чи будь-яке дипломатичне представництво має у своєму розпорядженні літак? Чи завжди погодні умови дозволяють це зробити, адже нам відомі непоодинокі випадки, коли рейс затримують або взагалі не дозволяють. Наскільки це фінансово виправдано? Тому вважаємо, що і для глав дипломатичних представництв та консульських установ України, і для капітанів судна щодо строків затримання потрібно передбачити єдину правову норму.

Варто зазначити, що затримання особи часто-густо супроводжується нападами, заподіянням побоїв, тілесних ушкоджень з метою ухилитися від затримання, приховати сліди злочину, тому вважаємо за потрібне чітко визначити право особи, що затримує, на проведення особистого обшуку з метою убезпечити себе надалі від можливого заподіяння шкоди життю, здоров'ю, власності тощо.

Висновки. Відповідно до статей 519, 520 КПК України у разі вчинення кримінального правопорушення на території дипломатичного представництва чи консульської установи України за кордоном службовою особою, уповноваженою на затримання підозрюваного та вчинення інших процесуальних дій, є керівник дипломатичного представництва чи консульської установи України. Однак у міжнародних документах, а саме: у Віденській конвенції про дипломатичні відносини 1961 р., вжито термін «глава представництва», а не «керівник». У Віденській конвенції про консульські відносини 1963 р. особа, котра керує консульською установою, також іменується не «керівник», а «глава». Такі розбіжності нормативно-правової термінології мають бути усунені шляхом внесення змін до статей 519, 520 КПК України, де потрібно передбачити, що службовими особами, уповноваженими на вчинення процесуальних дій, є глава дипломатичного представництва чи консульської установи України.

Стаття 520 КПК України передбачає право керівника дипломатичного представництва чи консульської установи України на здійснення законного затримання особи, проте вважаємо: затримання, яке здійснюють керівники (глави) дипломатичних представництв чи консульських установ, не можна вважати законним, позаяк вони не є уповноваженими службовими особами у сенсі статті 208 КПК. Таке затримання має відповідати умовам, визначеним статтею 207 КПК України.

На практиці україн важко дотримуватися строків законного затримання особи, передбачених частиною першою статті 522 КПК (службові особи мають право затримати особу на необхідний строк, але не більше ніж на 48 годин). Тому для вдосконалення здійснення цієї процесуальної дії пропонуємо викласти частину першу статті 522 КПК у такій редакції:

«... глава дипломатичного представництва чи консульської установи України (уповноважена особа) має право затримати особу на строк, необхідний для її доставлення на територію України, негайно повідомивши уповноважену службову особу про затримання та місцезнаходження особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення та здійснити при цьому обшук затриманої особи з дотриманням правил, передбачених частиною сьомою статті 223 і статтею 236 КПК України».

Зважаючи на ступінь тяжкості вчинених кримінальних правопорушень, слід не обмежувати застосування запобіжних заходів правом затримання особи, а передбачити у відповідних умовах кримінального провадження можливість застосування інших, у тому числі неізоляційних

запобіжних заходів. Імовірно, виправданим буде запровадження такого запобіжного заходу, як взяття підозрюваної особи під нагляд глави дипломатичного представництва або консульської установи України із заборонаю (або без такої) залишати приміщення дипломатичного представництва чи консульської установи України.

З огляду на те, що особиста недоторканність працівників консульської установи та їх імунітет від юрисдикції країни перебування суттєво обмежені порівняно з персоналом дипломатичних представництв, що може спричинити реалізацію державою перебування своєї юрисдикції щодо особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, й унеможливити її вивезення до України, слід розмежувати у чинній редакції глави 41 КПК застосування запобіжних заходів щодо персоналу дипломатичних представництв і персоналу консульських установ України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 22 серпня 2014 р. : (офіц. текст). — К. : Паливода А. В., 2014. — 328 с.
3. Віденська конвенція про дипломатичні відносини від 18 квітня 1961 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_048.
4. Віденська конвенція про консульські відносини від 24 квітня 1963 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_047.
5. Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів від 14 грудня 1973 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_389.
6. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 50. — Ст. 540.
7. Іванов Ю. А. Міжнародно-правові аспекти здійснення кримінального провадження на території дипломатичних представництв та консульських установ України / Ю. А. Іванов [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=450%3A010313-21&catid=64%3A5-0313&Itemid=79&lang=ru.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація. — Х. : Право, 2012. — Т. 1. — 768 с.
9. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. — Х. : Право, 2013. — 824 с.
10. Галаган В. І. Особливості початку досудового розслідування при виявленні ознак кримінального правопорушення на території дипломатичних представництв чи консульських установ України / В. І. Галаган, О. М. Калачова // Часоп. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Право». — 2013. — № 2 (8). [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.google.com.ua/url?url=http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n2/13momiam.pdf>.

11. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном : Розпорядження Президента України від 22 жовтня 1992 р. № 166/92-рп [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/166/92-рп>.
12. Консульський статут України : Указ Президента України від 2 квітня 1994 р. № 127/94 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/127/94>.
13. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 5 вересня 2012 р. : (офіц. текст). — К. : Паливода А. В., 2012. — 216 с.
14. Рішення Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України. Справа про право на правову допомогу від 30 вересня 2009 р. № 1-23/2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v023p710-09>.

Стаття надійшла до редакції 19.02.2016.

Smitiyenko Z., Kobylyns'ka I. Detention of a suspect in diplomatic missions of Ukraine.

Background. Detention of a person suspected of a criminal offense on the territory of diplomatic missions, consular offices of Ukraine is rather complicated procedural activity and is unexplored by scientists and practitioners. It's regulated by several branches of law: criminal procedure, criminal and international law.

The **aim** of the article is to identify drawbacks of legal regulation to effect a lawful arrest of a person who has committed a criminal offense on the territory of diplomatic missions and consular offices of Ukraine; clarify the differences of the legal terminology used in Chapter 41 of Criminal Procedure Code of Ukraine and the applicable international instruments; develop recommendations to address them.

Materials and methods. Different methods of scientific knowledge have been used in the work: system structural, comparative legal, logical legal, logical semantic, generalization method and others. Chief among them is the general dialectical method of cognition of objective reality phenomena. Logical semantic method has been used to study and deepen research concepts. Formal legal method has been used in the study of regulations governing the detention of a suspect in diplomatic missions, consular offices of Ukraine, comparative legal – to compare legal concepts, definitions of domestic and international law, generalization method has been used to express the main results of work.

Results. The detention of a suspect in the premises of diplomatic missions and consular offices of Ukraine has its own characteristics related to the legal regulations, detention time, people authorized for detention, special status of suspects, order of arrest and bringing a detainee to government units in Ukraine etc.

Conclusion. Taking into account the severity of the committed criminal offenses one should not just use the right of detention as a preventative measure, but provide in the criminal proceedings the possibility to use others, including not isolating precautions. Perhaps it's justified to introduce such preventive measures as taking the suspect under surveillance of the head of the diplomatic mission or consular office of Ukraine banning (or not) this person to leave the premises of the diplomatic mission or consular office of Ukraine.

Keywords: detention, types of detention, lawfulness of detention, grounds for detention, detention time, authorized for the detention officers.

REFERENCES

1. Konstytucija Ukrai'ny vid 28 chervnja 1996 r. № 254k/96-VR // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. — 1996. — № 30. — St. 141.
2. Kryminal'nyj procesual'nyj kodeks Ukrai'ny : chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. stanom na 22 serpnja 2014 r. : (ofic. tekst). — K. : Palyvoda A. V., 2014. — 328 s.

3. Videns'ka konvencija pro dyplomatychni vidnosyny vid 18 kvitnja 1961 r. [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_048.
4. Videns'ka konvencija pro konsul's'ki vidnosyny vid 24 kvitnja 1963 r. [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_047.
5. Konvencija pro zapobigannja ta pokarannja zlochyniv proty osib, jaki korystujut'sja mizhnarodnym zahystom, u tomu chysli dyplomatychnyh agentiv vid 14 grudnja 1973 r. [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_389.
6. Pro mizhnarodni dogovory Ukrai'ny: Zakon Ukrai'ny vid 29 chervnja 2004 r. № 1906-IV // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. — 2004. — № 50. — St. 540.
7. Ivanov Ju. A. Mizhnarodno-pravovi aspekty zdijsnennja kryminal'nogo provadzhennja na terytorii' dyplomatychnyh predstavnyctv ta konsul's'kyh ustanov Ukrai'ny / Ju. A. Ivanov [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=450%3A010313-21&catid=64%3A5-0313&Itemid=79&lang=ru.
8. Kryminal'nyj procesual'nyj kodeks Ukrai'ny. Naukovo-praktychnyj komentar u 2 t. / O. M. Bandurka, Je. M. Blazhivs'kyj, Je. P. Burdol' ta in. ; za zag. red. V. Ja. Tacija. — H. : Pravo, 2012. — T. 1. — 768 s.
9. Kryminal'nyj proces: pidruchnyk / Ju. M. Groshevyj, V. Ja. Tacij, A. R. Tumanjanc ta in.; za red. V. Ja. Tacija, Ju. M. Groshevogo, O. V. Kaplinoi', O. G. Shylo. — H. : Pravo, 2013. — 824 s.
10. Galagan V. I. Osoblyvosti pochatku dosudovogo rozsliduvannja pry vyjavlenni oznak kryminal'nogo pravoporushennja na terytorii' dyplomatychnyh predstavnyctv chy konsul's'kyh ustanov Ukrai'ny / V. I. Galagan, O. M. Kalachova // Chasop. Nac. un-tu «Ostroz'ka akademija». Serija «Pravo». — 2013. — № 2 (8). [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : <http://www.google.com.ua/url?url=http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n2/13momiam.pdf>.
11. Polozhennja pro dyplomatyчне predstavnyctvo Ukrai'ny za kordonom : Rozporjadzhennja Prezydenta Ukrai'ny vid 22 zhovtnja 1992 r. № 166/92-rp [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/166/92-rp>.
12. Konsul's'kyj statut Ukrai'ny : Ukaz Prezydenta Ukrai'ny vid 2 kvitnja 1994 r. № 127/94 [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/127/94>.
13. Kryminal'nyj kodeks Ukrai'ny : chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. stanom na 5 veresnja 2012 r. : (ofic. tekst). — K. : Palyvoda A. V., 2012. — 216 s.
14. Rishennja Konstytucijnogo Sudu Ukrai'ny shhodo oficijnogo tlumachennja polozhen' statti 59 Konstytucii' Ukrai'ny. Sprava pro pravo na pravovu dopomogu vid 30 veresnja 2009 r. № 1-23/2009 [Elektronnyj resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v023p710-09>.